

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМІ МИНИСТРЛІГІ
АЛМАТЫ ГУМАНИТАРЛЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

«Б04101-Қаржы» білім бағдарламасы бойынша оқуға түсу
бағдарламасы негізінде әңгімелесу

Алматы 2024ж.

Әңгімелесу негізінде оқуға түсу бағдарламасы 6B04101- «Қаржы» блім беру бағдарламасы бойынша жоғары кәсіптік білім берудің мемлекеттік жалпы білім беру стандарты және элективті пәндер каталогы негізінде дайындалып, «Қаржы» кафедрасының отырысында қаралды

«22» сәуір 2024 ж. Хаттама № 9

Әзірлеушілер:

э.ғ.д., профессор Бертаева К.Ж.

э.ғ.м оқытушы Жандаралы З.Е.

Кафедра меңгерушісі

Бертаева К.Ж.

Университеттің ғылыми кеңесінің отырысында бекітілген

« 80 » 05 2024 ж. Хаттама № 14

«Қаржы» білім беру бағдарламасы бойынша әңгімелесу негізінде түсу бағдарламасына енгізілген пәндер тізбесі:

1. Қаржыға кіріспе
2. Банк операцияларының негіздері
3. Қаржы және сақтандыру

1. «Қаржыға кіріспе» пәнінің бағдарламасы

Пәннің негізгі категориялары мен терминдері. Пәннің міндеттері. «Қаржы» ұғымы. Қаржы процесі мен құбылыстары бойынша теориялық және практикалық негіздер. Қаржы қызметін жүргізу процесінде ақша активтерін қалыптастыру және пайдалану бойынша қаржы нарығына қатысушылардың қаржылық тұжырымдамалары мен қаржылық қатынастарының бағыттарын зерттеу. Мемлекет пен компаниялардың қаржылық саясатын іске асыруды талдау және бағалау, қаржылық жоспарлаудың әдістері мен принциптері. Елдің орталық банкінің мемлекеттің ақша-кредит саясатын реттеуші ретіндегі функциялары. Шаруашылық жүргізуші субъектілер мен халықтың қаржысы, компаниялар қызметінің негізгі экономикалық және әлеуметтік шараларын және халықтың әл-ауқат деңгейін талдау мен бағалаудың қолданбалы дағдылары.

Пән бойынша сұрақтар:

1. Әлеуметтік өндірістегі қаржының мәні, функциялары және рөлі
2. Қаржы ресурстары
3. Қаржы жүйесі және оның бөліктері
4. Қаржы жүйесін ұйымдастыру
5. Қаржы саясаты
6. Қаржылық жоспарлау
7. Қаржылық бақылау
8. Мемлекеттік қаржының жалпы сипаттамасы
9. Мемлекеттік кірістер және мемлекеттік шығыстар ұғымы
10. Мемлекеттік қаржының жіктелуі
11. Салықтар ұғымы және олардың түрлері
12. Бюджетке салық алуды ұйымдастыру тәртібі
13. ҚР салық жүйесі және оны басқару
14. Ақша-несие саясатының принциптері мен функциялары
15. ҚР Ұлттық Банкінің функциялары
16. Реттеу және қадағалау
17. Қаржы нарығының түсінігі мен түрлері
18. Ақша, валюта, қор нарығының сипаттамасы
19. Қаржы жүйесіндегі банктердің функциялары мен рөлі
20. Екінші деңгейдегі банктердің капиталы мен активтерін қалыптастыру

21. Парабанк институттары және олардың Қазақстан Республикасында жұмыс істеу практикасы

22. Компаниялардың қаржысын ұйымдастыру принциптері

23. Компанияларды ұйымдастырудың түрлері мен формалары

24. Компаниялардың кірістері мен шығыстары

25. Компаниялар қызметінің тәуекелдерін бағалау

26. Компаниялардың қаржысын ұйымдастыру принциптері

27. Компанияларды ұйымдастырудың түрлері мен формалары

28. Компаниялардың кірістері мен шығыстары

29. Компаниялар қызметінің тәуекелдерін бағалау

30. Сақтандыру салалары мен түрлері бойынша жіктелуі

31. Міндетті және ерікті сақтандырудың сипаттамасы

32. Сақтандыру компаниялары және олардың нарықтағы қызметі

33. Халықтың кірістері мен шығыстары

34. Кірістер мен шығыстарды қалыптастыру тәртібі

35. Қаржы жүйесін реттеудің өзекті мәселелері

36. Экономиканың қаржылық жағдайын бағалау индикаторлары:

Инвестициялар, несиелер, валюта, баждар

37. Халықаралық сауда қатынастары (экспорт, импорт)

38. Қаржылық дағдарыстар

39. Халықаралық Трансұлттық компаниялар

40. Әлемдік қор нарығы

41. БЖЗҚ: активтерді қалыптастырудың қазіргі жағдайы мен тәртібі

42. ҚР Ұлттық қоры: қазіргі жағдайы және оның рөлі

43. МӘСК әлеуметтік мақсаттағы қор ретінде

44. Ұлттық әл-ауқат қоры, "Даму" Қоры

45. Салықтар ұғымы және олардың түрлері

46. Бюджетке салық алуды ұйымдастыру тәртібі

47. ҚР салық жүйесі және оны басқару

48. Сақтандыру салалары мен түрлері бойынша жіктелуі

49. Міндетті және ерікті сақтандырудың сипаттамасы

50. Сақтандыру компаниялары және олардың нарықтағы қызметі

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Акпанов А.Қ. Қаржыға кіріспе : Оқу-әдістемелік құрал. . - Алматы: «Тұран» Университеті, 2020. - 113 б.

2. Қаржыға кіріспе : Оқу құралы. / А.К. Сембеков, Г.С. Серикова, Е.Д. Орынбасарова, Д.Д. Игликова; Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті. - Қарағанды, 2019.-235б.

3. Жапарова А. Қаржы және банк статистикасы : Лекции. / С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университеті. - Өскемен: Берел , 2014. - 36 б.

4. Корпоративтік қаржы: Оқулық. / Э.Э. Михель, Р.А. Әмірханов, Г.А. Жолмырзаева, Ж.С. Мұхаметжанова; ҚР Білім және ғылым министрлігі, ҚР

Жоғары оқу орындарының қауымдастығы. - Алматы: Полиграфкомбинат, 2012. – 316 б.

5.Зиядин С.Т., МұқановаЛ.Қ. Қаржы нарығы: Оқу құралы. - Алматы: Экономика, 2012. - 234б.

6.Касымбекова Г.Р. Шетел елдерінің қаржы нарығы : Оқу-әдістемелік құрал. . - Алматы: «Тұран» Университеті, 2020. - 53 б.

2. «Банк операцияларының негіздері» пәнінің бағдарламасы

Пәннің негізгі категориялары мен терминдері. Пәннің міндеттері.

«Банк операциялары» және «Банк ісі» ұғымдары. Коммерциялық банктер және олардың қызметінің ерекшеліктері. Банк қызметінің заңнамалық негіздері. Банк ресурстарын қалыптастыру және басқару. Пассивті операциялар. Банктің меншікті капиталы. Банктерді пруденциалдық реттеу. Депозиттік портфель және коммерциялық банктің депозиттік саясаты. Салымдарды қорғау жүйесін ұйымдастыру. Банк операцияларын қорландырудың депозиттік емес көздері. Коммерциялық банктің міндеттемелер портфелін басқару. Банк активтерін қалыптастыру және басқару әдістері: олардың сапасы мен құрылымы. Несиелік жүйенің элементтері және несиелік процесс. Қарыз алушының несиелік қабілетін талдаудың банктік технологиялары. Корпоративтік және бөлшек несиелеу процесін ұйымдастыру. Банктік несиелерді қайтаруды қамтамасыз ету нысандары. Банктік пайыздар және пайыздық төлемдер.

Пән бойынша сұрақтар:

1. Банк операцияларын жүзеге асырудың құқықтық негіздері
2. Банк операцияларының жіктелуі және жалпы сипаттамасы
3. Банк қызметінің негізгі түрлері
4. Несиелік ұйым туралы түсінік. Несиелік ұйым қызметінің принциптері.
5. Кредиттік ұйымның қызметіне қойылатын негізгі талаптар
6. Банктің пассивті операциялары және олардың сипаттамалары. Банктік міндеттемелердің құрылымы.
7. Банктің белсенді операцияларының мәні. Банк активтерінің құрылымы.
8. Кредиттік ұйымдардың кірістерін қалыптастыру көздерінің сипаттамасы
9. Несиелік ұйым шығындарының қысқаша сипаттамасы
10. Несиелік ұйымның пайдасы және оның сипаттамасы
11. Банктік тәуекелдер және олардың сипаттамалары
12. Банктік тәуекелдерді сақтандыру әдістері
13. Несиелік ұйымның меншікті қаражаты: құрылымы, функциялары көздері және толтыру механизмі

14. Кредиттік ұйымның қорларын құру және пайдалану тәртібі, олардың құрылымы мен мақсаты
15. Кредиттік ұйымның жарғылық капиталы, оны қалыптастыру, азайту және ұлғайту тәртібі
16. Банк операцияларын жүргізуді реттейтін ҚР негізгі заңдары.
- 17 ҚР-да банктер ашуға рұқсат беретін ресми орган ҚР Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігі (ҚҚА) болып табылады
18. банк ашуға рұқсат алу үшін міндетті құжаттар
19. Банктің жарғылық қорының мөлшерін айқындау
20. Коммерциялық банктердің меншікті, тартылған және қарыз қаражаты.
21. Банктік міндеттемелердің жіктелуі.
22. Банктің меншікті капиталы және оның функциялары
- 23 Банктің меншікті капиталын құрайтын элементтер
24. Банктің бастапқы және қайталама капиталы ұғымы
25. Банк капиталының жеткіліктілігі
26. Жинақ сертификаттары
27. Депозиттік сертификаттар беріледі және берілмейді
28. Жеке тұлғалардың салымдарына кепілдік берудің қазақстандық қорының резервін қалыптастыру
29. Коммерциялық банктің депозиттік портфелі және оны қалыптастыру мен басқарудың ерекшеліктері
30. Депозиттік сертификаттар беріледі және берілмейді
31. Жеке тұлғалардың салымдарына кепілдік берудің қазақстандық қорының резервін қалыптастыру
32. Салымдарды қорғау жүйесін ұйымдастырудың мәні мен қажеттілігі
33. Депозиттік ресурстарды тарту қажеттілігі және олардың коммерциялық банктердің өтімділігіне әсері .
34. Бірінші және екінші кезектегі активтер .
35. Активтерді басқару әдістері мен әдістері .
36. Банктік несиелеу жүйесі және оның негізгі элементтері
37. Несиелік шот нысандары. Қарапайым несиелік шот.
38. Кредит беру объектілері және кредиттік қатынастар субъектілері .
39. Банктік несиелердің жіктелуі.
40. Банктік несиелеу принциптері және несиелеу әдістері.
41. Талдау жүргізу үшін Банкке ұсынылатын құжаттар
42. Қарыз алушының несиелік қабілетін анықтауға арналған ішкі және сыртқы ақпарат көздері .
43. Кепілгерлік, оның сипаттамасы мен нысандары.
44. Банктік несиелерді қамтамасыз ету нысандарының жіктелуі.
45. Кепіл түрлері.
46. Банктік несиелерді сақтандыру, сақтандыру объектілері.
47. Бухгалтерлік есептер мен баланстардың дұрыстығын тексеру кезеңдері .

48. Қарыз алушының берешегін біркелкі әдіспен өтеу кестесін жасау.
49. Қарыз алушының берешегін аннуитеттік әдіспен өтеу кестесін жасау.
50. Қарыз алушының берешегін жеңілдікті әдіспен өтеу кестесін жасау.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Искаков Ұ.М. Банк ісі : Оқулық. . - Алматы: Экономика, 2013. - 776 б.
2. Апышева А.А. Банк ісі. / С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университеті. - Өскемен: Берел, 2014. - 32 б.
3. Касымбекова Г.Р. Банк ісі : Оқу-әдістемелік құрал. . - Алматы: «Тұран» Университеті, 2020. - 90 б.
4. Жапарова А. Қаржы және банк статистикасы : Лекции. / С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университеті. - Өскемен: Берел, 2014. - 36 б.
5. Абайқызы М. Қазақстан Республикасы және шетелдердің банк құқығы: Оқу-әдістемелік құрал. – Алматы, 2020. - 80б.
6. Агабекова Ш., Ха И. Банктің валюталық операциялары : Оқу құралы., 2019. - 101 б.
7. Усоскин В.М. Современный коммерческий банк: управление и операции, 2012 г.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ширинская Е.Б. Операции коммерческих банков и зарубежный опыт - М.: Финансы и статистика, 2012г.
2. Смагулова Ш.А., Бельгибаева Г.Т. Анализ развития банковской системы Казахстана. // Бизнес без границ: шағи к успеху: Международная научно-практическая конференция., 2013. - С.1047-1056.
3. Банковское дело / Под ред. Г.С. Сейткасимова. - Алматы: «Қаржы-Қаражат», 2013ж.
4. Омарбакиев Л.А. Ақша, несие, банктер : Оқу-әдістемелік құрал. . - Алматы: «Тұран» Университеті, 2020. - 108 б.

3. «Қаржы және сақтандыру» пәнінің бағдарламасы

Негізгі категориялар мен терминдер. Пәннің міндеттері.

Сақтандыру ұғымы: оның қажеттілігі, мәні, функциялары, қазіргі қоғамдағы принциптері. Сақтандырудың экономикалық сипаты. Сақтандыруды жіктеу негіздері. ҚР-да сақтандыру заңнамасының қалыптасуы және даму кезеңдері. Мүліктік сақтандырудың негізгі түрлері, тарифтер. Сақтандыру шарты: түсінігі, негізгі элементтері, маңызды шарттары мен ерекшеліктері. Сақтандыру ісін мемлекеттік реттеу. Экономикалық зерттеу объектісі ретінде жеке сақтандыру, оның жіктелуі. Өмірді сақтандыру

бойынша сақтандыру қызметін ұйымдастыру және оның Нормативтік - құқықтық базасы.

Жеке сақтандырудың негізгі санаттары: сақтандыру қатынастарының субъектілері, сақтандыру тәуекелдері, түрлері. Ұзақ мерзімді жеке сақтандыру түрлері. Медициналық сақтандыру. Қайта сақтандыру сақтандыру операцияларының қаржылық тұрақтылығын нығайту әдісі ретінде. Белсенді және пассивті қайта сақтандыру. 3.Тәуекелді қайта сақтандыруға беру әдісі бойынша қайта сақтандыру операциялары. Қайта сақтандыру шарттары пропорционалды және пропорционалды емес. Қайта сақтандыру бассейндерінің қызметі: мәні мен маңызы.

Пән бойынша сұрақтар:

1. Сақтандырудың экономикалық сипаты.
2. Сақтандырудың қаржы және несиемен байланысы.
3. Сақтандыру қатынастары жүйелері.
4. Сақтандыру объектілері бойынша және қауіптілік түрі бойынша жіктеу.
- 5.Сақтандыру шарты.
6. Сақтандыру ісін мемлекеттік реттеу .
7. Мүліктік сақтандырудың негізгі түрлері, тарифтер.
8. Регрессивті соти.
9. Андеррайтинг стратегиясы.
10. «Барлық тәуекелдерден» сақтандыру.
11. Жауапкершілікті ерікті және міндетті сақтандырудың түрлері
- 12.Несиені өтемегені үшін қарыз алушының жауапкершілігін сақтандыру.
13. Ұзақ мерзімді жеке сақтандырудың түрлері.
14. Жеке сақтандыруды жүргізу шарттары, статистикалық көрсеткіштер және өмірді сақтандыру тарифтерін құру үшін қолданылатын есептеулердің математикалық әдістері.
- 15.Жеке сақтандыру бойынша сақтандыру сомаларын анықтау және төлеу.
16. Медициналық сақтандыру.
17. Жұмыс берушінің жауапкершілігін сақтандыру
18. Белсенді және пассивті қайта сақтандыру.
- 19.Қайта сақтандыру шарттары – пропорционалды және пропорционалды емес.
20. Қайта сақтандыру пулдарының қызметі.
21. Жауапкершілікті ерікті және міндетті сақтандыру түрлері.
- 22.Несиені өтемегені үшін қарыз алушының жауапкершілігін сақтандыру.
- 23.Жұмыс берушінің жауапкершілігін сақтандыру .
24. Ұзақ мерзімді жеке сақтандыру түрлері.

25. Жеке сақтандыруды жүргізу шарттары, статистикалық көрсеткіштер және өмірді сақтандыру тарифтерін құру үшін қолданылатын есептеулердің математикалық әдістері.

26. Жеке сақтандыру бойынша сақтандыру сомаларын анықтау және төлеу

27. Медициналық сақтандыру

28. Сақтандыру резервтерінің түрлері және оларды қалыптастыру ережелері.

29. Сақтандырушылардың төлем қабілеттілігі мәселесі.

30. Сақтандырушының қаржылық жағдайын бағалау.

31. Сақтандыру операцияларына салық салу ерекшеліктері.

32. Шаруашылық жүргізуші субъектілерді әртүрлі белгілер бойынша жіктеу.

33. Коммерциялық негізде жұмыс істейтін шаруашылық жүргізуші субъектілердің қаржысын ұйымдастыру принциптері.

34. Коммерциялық шаруашылық жүргізуші субъектілердің қаржы қорлары, оларды қалыптастыру және пайдалану негіздері.

35. Коммерциялық емес қызметтің сипаттамасы, оның түрлері.

36. Қаржы жүйесін ұйымдастырудың негізгі принциптері.

37. Қаржы жүйесін жетілдіру бағыттары.

38. Нарықтық өзгерістердің қаржы жүйесінің құрылымына әсері.

39. Қаржы жүйесінің схемалары.

40. «Қаржы-несие жүйесінің» ұғымы.

41. Мемлекеттік бюджеттің мәні, оның ерекше белгілері.

42. Бюджет құрылымы.

43. Бюджеттік жіктеу

44. Бюджет тапшылығы және оны жабу әдістері.

45. Бюджеттік жүйе және бюджеттік құрылғы

46. Бюджеттік процесс.

47. Салық функциялары.

48. Салық салу және салықтарды ұтымды ұйымдастыру принциптері.

49. Салық жүйесі, оны нарықтық экономика жағдайында құруға қойылатын негізгі талаптар.

50. Қазақстанның салық жүйесі

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Сақтандыру пәні бойынша – «Қаржы» мамандығының студенттері мен оқытушыларына арналған : Тест жинағы. / Құраст. С.Б. Аханов. - Ақтобе: УМО АУ С.Баишева, 2016. - 40 б.

2. Закриянова Н.М., Ксембаева, Н.С. Сақтандыру. Қаржы мамандығының студенттеріне арналған пәнінің оқу-әдістемелік кешені. - Павлодар: Кереку, 2012. - 75 б.

3.Басқару және қаржылық талдау : Оқу құралы. / К.М. Жумаксанова, Н.С. Шманова, Ж.Д. Байбусинова, Т.Д. Айдарханова. - Алматы, 2020. - 131 б

Қосымша әдебиеттер:

1.Кадерова Н.Н. т.б.Инвестицияларды қаржыландыру және несиелеу : Оқулық. / Н.Н. Кадерова А.А. Макенова, Ж.М. Әбуова; ҚР Жоғары оқу орындарының қауымдастығы . - Алматы: Print-S, 2011. - 570 с.

2.Мүсіров Ғ. Лизингтік қаржыландырудың Қазақстандағы даму жағдайы. // Қазіргі экономиканың мәселелері: Халықаралық ғылыми - тәжірибелік конференцияның материалдары. , 2012. - 5б. - 188-193 б.